

ТДВ «ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ»
НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»
ПОЛОЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА БІЛОРУСЬ)

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

*Збірник матеріалів
II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(5 жовтня 2018 р., м. Київ)*

Посвідчення УкрІНТЕІ № 460 від 28 вересня 2018 року

Київ
ТОВ «ВІПО»
2018

УДК 330.3
Р 64

Матеріали публікуються в авторській редакції

Рекомендовано до друку Вченою радою
ТДВ «Інститут обліку і фінансів» (протокол № 4 від 02.10.2018 р.)

- Р 64 **Розвиток національних фінансово-економічних систем в умовах глобальних викликів:** збірник матеріалів II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (5 жовтня 2018 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВІПО», 2018. 370 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені різноманітним аспектам розвитку національних фінансово-економічних систем в умовах глобальних викликів. Зокрема, приділено увагу дослідженню стану і перспектив бухгалтерського обліку і оподаткування, впливу глобалізації на функціонування національних фінансових систем. Розкрито особливості управління розвитком економіки в умовах глобальних викликів.

Видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів, які цікавляться розвитком економічної науки.

- Р 64 **Развитие национальных финансово-экономических систем в условиях глобальных вызовов:** сборник материалов II Междунар. науч.-практ. интернет-конф. (5 октября 2018 г.; г. Киев) / Отв. за вып. С. Остапчук. К.: ООО «ВИПО», 2018. 370 с.

Содержащиеся в сборнике тезисы посвящены различным аспектам развития национальных финансово-экономических систем в условиях глобальных вызовов. В частности, уделено внимание исследованию состояния и перспектив бухгалтерского учета и налогообложения, влияния глобализации на функционирование национальных финансовых систем. Раскрыты особенности управления развитием экономики в условиях глобальных вызовов.

Издание предназначено для научных работников, практиков, преподавателей, аспирантов и студентов экономических специальностей, а также для широкого круга читателей, интересующихся развитием экономической науки.

УДК 330.3

Пасько О.В. Політико-ідеологічний погляд на бухгалтерський облік або бухгалтерський облік як інструмент влади	122
Подольничук О.А. Витрати на управління якістю в системі обліку	126
Пономаренко О.Г. Вектори розвитку наукових уявлень та практики обліку малоцінних активів	128
Попович О.В., Титаренко А.Д. Особливості застосування електронного документообігу в бухгалтерській звітності	131
Рижук Ю.О. Екологічний податок: особливості обліку і оподаткування	133
Романова О.С. Идентификация минеральных ресурсов как объекта бухгалтерского учета	136
Сапего И.И., Лавринович Л.В. Криптовалюта: сущность, состав, классификация как объекта бухгалтерского учета	139
Сапего И.И., Якимец О.Ю. Сущность и классификация водопользования, а также учет у организаций, приобретающих воду за плату	143
Сенишин Б.Б., Сподарик Т.І. Модернізація системи бухгалтерського обліку в державному секторі України: особливості та перспективи	147
Соколовська А.В. Аудит виробничих запасів	150
Соловей Н.В. Актуальні питання оподаткування авіаційної галузі в Україні	152
Сторожук Т.М. Аналітичні можливості консолідованої фінансової звітності	154
Сук Л.К. Переведення грошового боргу	158
Сук П.Л., Аль-Іббіні Омран Ахмад Мохаммад Використання міжнародного досвіду класифікації рахунків бухгалтерського обліку	161
Тайнолюб А.В. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства	163
Тіхон К.А. Проблеми та шляхи вдосконалення обліку дебіторської заборгованості	165
Туз І.М. Державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні	168
Фабіянська В.Ю. Контроль як функція управління земельними ресурсами в Україні	170
Фесенко В.В., Коновалова О.В. Вимоги Міжнародних стандартів обліку і звітності до розкриття операцій із пов'язаними сторонами	173
Харченко І.М., Овчарова Н.В. Облік соціально-відповідальної діяльності: призначення, мета, необхідність	176
Чудак Л.А. Переваги та недоліки альтернативних систем оподаткування	179

О.Г. ПОНОМАРЕНКО, к.е.н.

доцент кафедри бухгалтерського обліку,
Полтавська державна аграрна академія

ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ НАУКОВИХ УЯВЛЕНЬ ТА ПРАКТИКИ ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ АКТИВІВ

У сучасній обліковій практиці малоцінні активи, як засоби порівняно невеликої вартості з коротким терміном служби, представлені малоцінними та швидкозношуваними предметами й малоцінними необоротними активами.

Усвідомлення результатів критичного аналізу наукового доробку вітчизняних вчених та практичні дослідження свідчать, що питанням організації обліку, аналізу і аудиту малоцінних активів приділяється недостатня увага, переважно, внаслідок низьких їх вартісних показників.

Це, безумовно, негативне явище призводить до спотворення інформації про фінансовий стан підприємства, занижуючи показники вартості його майнового потенціалу, що зменшує і ефективність прийняття управлінських рішень. Особливо відчутним є такий вплив для підприємств, у яких питома вага малоцінних активів серед інших значна: готелі та hosteli (вартість постільних принадлежностей); заклади харчування (посуд, скатертини, серветки, предмети декору інтер'єру); сервісні підприємства (інструмент); підприємства індустрії краси (манікюрний та перукарський інструмент; аксесуари для макіяжу) і тому подібне. У цих суб'єктів бізнес-середовища звітна інформація про склад та вартість особливо оборотних активів фактично вихолощується.

Щодо малоцінних активів у складі необоротних – облікова практика «страждає» через міжвидові облікові неузгодженості. Так, групова належність малоцінних активів у бухгалтерському та податковому обліку різняться: відповідно, це група інших необоротних матеріальних активів й основних засобів [2, 4, 5].

Для цілісної картини формування первісної вартості малоцінних активів необхідно здійснити синтез положень бухгалтерського і податкового обліку. У бухгалтерському обліку в П(С)БО 7 «Основні засоби» [8] чітко визначено перелік складових первісної вартості малоцінних активів, а вартісний критерій (у 2018 році 6000 грн без ПДВ) зафіксовано лише у Податковому кодексі [7]. Бухгалтерський облік нормативно закріплює перелік напрямів використання малоцінних активів, а податковий обмежує їх застосування лише основною діяльністю.

Міжвидовими обліковими відмінностями амортизаційної політики щодо малоцінних активів є:

- відсутність у податковому обліку поняття «ліквідаційна вартість»;
- наявність у бухгалтерському обліку чотирьох методів амортизації малоцінних активів (прямолінійний, виробничий, 50/50 та 100 %), а у податковому обліку тільки двох (50/50 та 100 %);
- заперечення практики амортизації безоплатно отриманих необоротних активів у податковому обліку [2, 4, 5, 9].

Також міжвидові облікові відмінності проявляються і у питаннях переоцінки малоцінних активів.

Витрати на ремонт малоцінних активів у податковому обліку за певних умов включаються до витрат, а у бухгалтерському обліку можуть ще і збільшувати балансову вартість відповідної групи необоротних активів.

За окремими сутнісними ознаками малоцінні активи у складі запасів (малоцінні та швидкозношувані предмети) від них же і відрізняються через відсутність одномоментності споживання як у сировини чи пального.

Номенклатурний склад малоцінних необоротних активів за рядом об'єктів дублює складові на субрахунках 106 «Інструменти, прилади та інвентар» та 109 «Інші основні засоби».

Першопричиною описаних міжвидових облікових відмінностей щодо малоцінних активів є прогалини специфічного нормативного регулювання. Тематичний нормативний акт датується лише 1979 роком (Положение № 166 18.10.1979 г. «Положение по бухгалтерському учету малоценных и быстроизнашивающихся предметов») та не відповідає сучасним економічним та правовим реаліям.

Працюючи у напрямі обґрунтування адекватного сьогоденню облікового відображення інформації про малоцінні активи, В. Моссаковський пропонує повернутися до практики обліку, що існувала до 2000 р., та використовувати для обліку подібних об'єктів тільки рахунок 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» [6].

Пропозиції науковців щодо удосконалення обліку малоцінних активів в основному формулюються в напрямі деталізації рахунків. Так, Р.Р. Шумило наголошує на необхідності отримання інформації не тільки про такі активи на складі, але і в експлуатації [3].

Запропонована нею методика обліку швидкозношуваних предметів дає змогу отримувати інформацію про фактичний стан активів як на складі, так і в експлуатації, що реалізується за допомогою субрахунків 221 «Швидкозношувані предмети на складі», 222 «Швидкозношувані предмети в користуванні», 223 «Знос швидкозношуваних предметів» [11].

Для підсилення потенціалу звітного розкриття інформації про малоцінні активи науковці обговорюють можливість диференціації їх за показниками вартості.

В.В. Сопко, акцентує на думці, що часто на практиці до складу малоцінних та швидкозношуваних предметів відносять допоміжні та комплектуючі активи значної вартості із коротким терміном служби [10]. Тому, автор пропонує до чинного Плану рахунків ввести новий рахунок «Дорогоцінні швидкозношувані предмети».

П.О. Куцик і Р.Р. Шумило для вартісної диференціації «малоцінки» пропонують відкрити субрахунки 221 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» та 222 «Дорогоцінні та швидкозношувані предмети», перейменувавши рахунок 22 на «Швидкозношувані предмети» [3].

Цілком підтримуючи означені наукові позиції, З. Задорожний вважає, що швидкозношувані предмети для раціонального відображення в обліку доцільно поділити на три групи: дорогі, дешеві та малоцінні [1].

Диференціація варіантів обліку малоцінних активів може мати прояв ще і між різними суб'єктами господарювання. Як відзначає О. Рєсва на різних підприємствах один і той же предмет може знаходитись в експлуатації протягом різних періодів і, як наслідок, його можна віднести до різних видів активів: оборотних чи необоротних. Для вирішення даної проблеми, науковцем запропоновано створити комісію щодо визначення строків корисного використання та скласти перелік малоцінних активів, впровадити відомості обліку видачі малоцінних предметів [9].

Отже, вектори розвитку наукової дискусії щодо обліку малоцінних активів сьогодні спрямовані на подолання міжвидових облікових різночитань; градацію таких активів за вартісним критерієм та акумуляцію інформації про їх знос з метою подолання проблеми «вимивання» інформації щодо цих засобів праці з Балансу.

Список використаних джерел:

1. Задорожний З. Проблемні питання якості інформації бухгалтерського і управлінського обліку малоцінних активів. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2018. № 1. С. 115-124.
2. Крот Ю. Облік малоцінних необоротних матеріальних активів із урахуванням норм Податкового кодексу. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2011. № 9. С. 21-24.
3. Куцик П. О., Шумило Р. Р. Визначення економічної суті швидкозношуваних та малоцінних необоротних предметів як передумова раціональної організації їх обліку і контролю. *Економічний аналіз*. 2010. № 6. С. 99–102.
4. Малярчук І. І., Холод З. М. Основні аспекти фінансового та податкового обліку малоцінних необоротних матеріальних активів (Частина 1). *Наукові записки*. 2014. № 4 (49). С. 63-17.
5. Малярчук І. І., Холод З. М. Основні аспекти фінансового та податкового обліку малоцінних необоротних матеріальних активів (Частина 2). *Наукові записки*. 2015. № 1(50). С. 13-19.
6. Моссаковський В. Невирішені питання обліку непоточних активів. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 5. С. 17–28.
7. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27 квіт. 2000 р. № 92 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
9. Рєсва О. Проблемні питання визнання, обліку та оподаткування малоцінних та швидкозношуваних предметів. *Наук. вісн. Одес. нац. екон. ун-т*. 2016. № 5. С. 132-143.
10. Сопко В., Карев В. Деякі питання термінології та класифікації засобів праці. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2006. № 3. С. 11–15.
11. Шумило Р. Р. Бухгалтерський облік і контроль малоцінних необоротних та швидкозношуваних активів: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. комерц. акад. Львів, 2012. 20 с.

О.В. ПОПОВИЧ, к.е.н.,
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту,
Національний авіаційний університет

А.Д. ТІТАРЕНКО, студентка 3 курсу
факультету економіки та бізнес-адміністрування,
Національний авіаційний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В БУХГАЛТЕРСЬКІЙ ЗВІТНОСТІ

Позитивна динаміка збільшення інтернет-аудиторії, поява інформаційного суспільства, розробка інноваційних продуктів сприяє появі нових можливостей подання бухгалтерської звітності. Відбувається перехід до більш зручного, швидкого і економного безпаперового юридично значимого документообігу.

Електронний документ – це документ, створений за допомогою засобів комп'ютерної обробки інформації, підписаний електронним підписом і збережений на електронному носії у вигляді файлу відповідного формату.

Електронний документообіг – сукупність процесів створення, обробки, відправлення, передачі, отримання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які відбуваються з використанням перевірки цілісності та, в разі необхідності, з підтвердженням факту одержання таких документів. Електронний документ може бути створений, переданий, збережений і переведений електронними засобами у візуальну форму (тобто його можна вивести на екрані комп'ютера в звичному вигляді, а також роздрукувати).

У відповідності з Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851 від 22.05.2003 р., обов'язковим реквізитом електронного документа є електронний цифровий підпис, який використовується для ідентифікації передплатника електронного документа іншими суб'єктами електронного документообігу [2]. Накладення електронного підпису надає будь-якому електронному документу статус оригіналу та наділяє його повною юридичною силою.

Сьогодні можна подати звітність до контролюючих органів через електронні ресурси. Порядок обміну електронними документами з контролюючими органами затверджений Наказом Міністерства фінансів України № 557 від 06.06.2017 р. [4].

Починаючи з 1 січня 2018 року, електронний документообіг здійснюється на підставі договору про визнання електронних документів, укладеного шляхом приєднання платника до такого договору. Для цього платник має подати до контролюючого органу електронну заяву про приєднання.

Найбільш поширений та доступний спосіб подання електронної звітності – електронний кабінет платників податків. Це сервер, який дозволяє безкоштовно відправити звіт без потреби особистої подачі і трати зайвого часу. Для цього потрібно лише мати електронні ключі, їх можна зробити в Акредитованому центрі сертифікації ключів. За допомогою згенерованих ключів на диску та